

En rigor també es podria tractar d'una reducció de caràcter haplògic. Els noms com *L'Amerador* no són rars, i menys a Mallorca. Un d'ells *S'Ameradora* a Sant Joan de Sineu, vulgarment s'ha convertit (amb tal haplogologia) en *Sō n amadōra*. Sense l'haplogologia hi ha *s amaradō*, en te. Muro (XLI, 24.1), que ja figura en el m. Despuig, i és prolongació de l'Albufera (Masc. 11A10): m'expliquen que hi ameraven *es cànyom*. Un altre: *S'Amerado(r)* prop de Mondragó, a Santanyí (XLI, 107.24).

l'Amadam, V. *Almadum Amaia, Rabal* ~, V. volum I, 37.1f.

Amàlic, mas eivissenc, terme de St. Rafel de Forca (XXXIX, 105.14). Potser abreujament de (*qariā*) *al-màlik* ('l'alqueria) del Rei?

AMAN, AMANÇ

Com que l'estudi dels NPP queda ajornat fins a la fi de l'obra, i amb ell el dels NLL formats amb *Sant-*, em limito ací a poques dades. S'han confós sovint els noms provinents de *AMANDUS* amb els que vénen de *amant* i els del NP *AMANTIUS*, que ja formava part de l'onomàstica romana (Schulze, 121, 174), i responia al mateix tipus formatiu que *ABUNDANTIUS*, *FIDANTIUS* etc. (del genitiu dels quals, en *-ANTI*, provenen, p. ex., *Vila(o)nant* 'Vilanant' o *Vilaf(e)ant* 'Vilafant').

De *AMANTIUS* ve en particular el nom de la Serra i Roques de *Sant Amanç* damunt Ripoll, el gran serrat que es remunta al Nord, cap a Ogassa i Vidabona; allí oït *santamans*, 1928, 1933. És on hi havia hagut l'antic monestir de *Sant Amanç*, amb el qual relacionen els uns la llegenda del Comte N'Arnau (altres amb St. Joan de les Abadesses: ben propers, al capdavant, uns 5 k. l. r. d'un a l'altre). Milàf (O. C. VI, 189) hi reporta ja la notícia de 1594: «lo Cabrit, fadrí teixidor --- dicta cansons indecentas, com la de las Monjas de *Sant Amans* ---».

En el *Romançerillo* de Milà, fundant-se en notícies de Pau Piferrer († 1848): «Las monjas de *Sant Amans* / totes en finestra estan / veuen venir un jove *galan* / --- / la priora 'l més *galan* / ---» (Romillo., ed. 1853 núm. 36; 1882, núm. 78); el subratllat potser s'hauria d'esmenar, atès el sentit i el consonant, en *veuen venir joves galans*, deixant el segon igual amb punts suspensius. Tant la del Cabrit com aquesta, deuen ser reflex de la dita folklòrica «Les Monges de *Sant Amanç*: / dotze monges, tretze infants», comentada per Romeu i Figueras (Adelaisa? ella: dos...).

Guimerà consagrava la forma alterada en la tragèdia *Las Monges de Sant Aimant*, convertida en divina música pel jove Amadeu Vives, amb l'òpera *Euda d'Uriac*, avui menystinguda i ignorada, pobres de nosaltres!

Un homònim *Sant Amans*, esgl. sufragània de Sant Martí Sapresa, te. Brunyola, ja documentat *Parochia Scti. Amancii*, a. 1019 i 1632 (Alsius, p. 201, s. v. *Santa-*). Altres: «Mas de *Fonte Amanz*» prop de Rajadell (Cart. St. Cugat, a. 1113). «Mossen *Amans*», capellà «renegat» de Queribís (Fenollet, a la r. d'Estagell), a. 1597 (RLR LVII, 477).

Els Amanellos turonets en te. de Finestrat (XXXV, 139.11). Certament, el mateix nom que, en forma un poc més alterada, *l almanêlo* i var. *Armanello*, vaig recollir a Benidorm (pobles distants només uns 7 k.): tot sembla el mateix paratge. Són formes mossàrabs, segurament reducció cat. de *jemenellos* 'bessonets', romànic *GEMINELLOS*; d'aquí també *Els Germanells*, turonets de típica forma geminada, al N. de la ci. de València, no gaire lluny a l'E. del camí que hi baixa des de la Serra de la Calderona (1962): en part alterats per influència del cat. *germans*.

Amanla/Almanla/Aménola: Palacio de ~, o St. Sadurní d'~, nom antic de Montornès, a estudiar junt amb *VILAMALLA*.

AMAR, -ARA

Aplego ací noms de lloc més o menys suspects de venir del ll. *AMARUS*, -*RUM* (en la forma pura, no contaminada per *amargar*, com el cat. i cast. *amarg*, -*go*); d'alguns hi ha bona raó per creure que es tracti d'un NP àr. o del germ. *ADEMAR* (almenys els últims), però en els altres ha de ser l'adj. llatí. Vacillen encara entre *amar* i *amarg*, bastants escriptors de 1300-1500 (Llull, *VidesR*, Reixac, i fins St. Vicent F.) mentre que els poetes del XIII (Guill. de Cervera, Cerverí) prefeixen *amar* (*DECat* I, 266a).

Figamar, pron. *-amá*, pda. de Conflent, entremig de Fontpedrosa, Llar i Aiguatèbia; encara que n'hi hagi una cita de 1641, ja sense *-r*: «oratori de *Figamà*», a. 1643 (Ponsich, *Top.* 121), però en el S. XVII ja feia 200 anys que s'havia emmudit la *-r* en el Conflent. L'arcaisme d'aquest NL es nota ja pel fet de venir del masculí *FICUS* 'figuera' que ha deixat tanta prole en toponímia mossàrab (*DECat* III, 1015, i veg. *Benafijos*): *FICUS AMARUS* 'figuera silvestre', partint de l'accepció 'acerb, malagradós', tan clàssica en llatí; i oc. ant. *amar* 'hostil, cruel', G. de Calansó, i altres cites que dono a propòsit de Cerverí, 76.59. Es pot tractar també d'una figuera de moro, o figuera alacantina (*DECat* III, 1016 b29) o bé una 'figuera del diable' (metzinosina).

Estany-amar te. Sueca (XXXI, 35).

Les Amares: *Font de les Amares* a 0h30 de Llaberia pel camí del Pratedip (Iglésias-S., *Guia* II, 212), però *Les Fonts Amargues* més a l'O., terme de Vallibona (XXVII, 132.20). Crec que un i altre nom vénen d'alteracions divergents de *les Fonts Amares* (potser per metaplasme d'un mossàr. arabitjat *Fontes Amaras*).

L'Amara, Balseta ~, a Olocau de Carraixet (XXX, 101.12).

En lloc de *Vilomara* apareix *Villa-amara* en docs. del S. XII, però ajornem fins a la V- l'estudi d'aquest nom de Bages.

El cognom *Amaro* és freqüent (n'hi ha més de quaranta a la guia de telèfons de Bna.: sens dubte nom immigrant a Bna.: portuguès? (*Crime do Padre Amaro*, Eça de Queirós); potser murcià? Però és probable que a un i altre país vingui d'*AMARUS* per via mossàrab; car no sols hi ha els veïnats *Cases d'Amaro* i *Ca-*